

RECTOR
 ACADEMIAE VITEMBERGENSIS
ERNESTVS
CHRISTIANVS
SCHROEDERVS
 LOGICAE ET METAPHYSICAE PROF
 PVBL. ORDINARIVS
 CIVIBVS ACADEMICIS
 S. P. D

RECTOR
ACADEMIAE VITIMBERGENSIS
ERNESTVS
CHRISTIANVS
SCHROEDERVS
LOGICAE ET METAPHYSICAE PROF.
PUB. ORDINARIVS
CIVIBVS ACADEMICIS

1774

onfecto feliciter itinere, redit in patriam FRIDERICVS CHRISTIANVS, Regis, et Principis Electoris, Filius natu maximus, tantis animi ingeniique excellentibus florens, ut Regiae, et altissima cuiusque, fortunae capacissimus merito iudicetur. Hic, quanta sui fama Italiam omnem nuper impleuit, tanto nunc Saxoniam gaudio, publico privatoque, complet. Diu nobis expectatus desideratusque fuit, quo praesente, SPES PATRIAE uiget, quo absente, eadem relanguescere uidebatur. Hoc enim non poterat non fieri, cum Princeps Iuuentutis, transenso Alpium iugo, non solum interiorum peragraret Italiam, sed etiam, Apennino saepius superato, Campaniam peruagatus, ad remotissimum Regni Neapolitani recessum perueniret

Peregrinatio tam longa, quantas, quaeso, uiarum difficultates habuit, quantum periculorum, inter fauces montium, aestus fluuiorum, saxa praerupta, sylvarum ualliumque profunda, tot denique incommoda, quae, sub alieno coelo, mutatis creberrime locis, mutato aere, mutato uictu, inter calores immodicos, perferuntur. Quoties lugubribus magnisque constitit exemplis, his itinerum Italicorum periculis atque malis succubuisse, qui, ratione bene subducta, omnique sui cura, cursum tenuerint, qui robore polluerint, qui, molestiarum laborumque tolerantia, uisi sint obduruisse. Indicio sunt tot mortes, passim oppetitae, Germanorum illustrium, quorum tumuli adhuc cernuntur, ipsorum etiam, ne multa, Imperatorum, e Saxonibus quidem ipsis, Ottonum, secundi et tertii, quorum ille Romae moritur, hic in castello, Paterno, ex Lucemburgicis, Henrici septimi, Pisis sepulti

Haec Principi suo, in Italiam cogitanti, timet
ciuium pietas, haec ipse Princeps haud ignorat, tan-
ti tamen ea cuncta non putat, ut ideo consilium ab-
iiciat Italiae, quod diu cupierat, uidendae. Scit
enim, Italiam diuinas humanasque literas, ipsas
quoque leges, et omnem ingenii cultum, Transalpinis
populis olim tradidisse. Nouit grandia prudentiae
ciuilis documenta, quae Italia omni tempore dederit,
quibus adhuc gloriatur, quae, non pudeat alias po-
litissimasque gentes, imitari. Videt denique uesti-
gia, fastis impressa, Maiorum suorum, quibus dul-
ce fuit, Italiam adire. Hac mente, e propiore me-
moria, recordatur IOANNIS GEORGI PRI-
MI, huiusque Nepotis, IOANNIS GEORGI
TERTII, huiusque Filiorum, IOANNIS GE-
ORGI QVARTI, et FRIDERICI AVGVSTI,
Patru Magni Auique sui, Patris denique sui, FRI-
DERICI AVGVSTI, Clementissimi Regis nostri.
Omnes hi, quasi studio quodam hereditario, in Ita-
liam profecti sunt, eius mores, instituta, ingenia,
inuenta, explorarunt, eius intelligentia elegantiaque
Regiam suam, aliarumque Arcium delicias, excolue-
runt, ex ea plurima ingeniosi artificii opera in Saxo-
niam intulerunt, quae, multa cum animi uoluptate,
spectantur adhuc in Dresenensibus Admirandis

His ergo Ille Maiorum uestigiis infisit, magna-
que exquirat auiditate, quicquid praeclari habet Ita-
lia in noua ueterique arte, quicquid, in antiquae
magnificentiae spoliis, in prudentia maxime tractan-
dae reipublicae, ciuiumque regundorum. Habet,
quod admiretur, ac memoriae mandet, Venetiis, Me-
diolani, Florentiae, Neapoli, in tot aliis Italiae ciui-
tatibus, antiquitate et amplitudine sua claris

Sed, Romae, intelligit, eum cognitionis multi-
plicis personaque sua dignae, principatum esse de-
ferendum, ut, quae alibi singula, haec in Vrbe uni-
uersa

uerfa, reperiuntur. Itaque diutius, quam prius con-
stituerat, Romae diuersatur, ubi florem prudentiae,
et eloquentiae, omnisque urbanitatis, Italicae inue-
nit, cum tot tantisque Romanorum Proceribus, cum
Legatis tot gentium, cum Principibus diuersorum
populorum, cum uiris aliis, dignitate, ingenio, scien-
tia, praestantibus, uersatur, horumque sermonibus
pascitur, nihilo fecius, ac pabulo quodam iucundis-
simo animi, magnis rebus atque exquisitis intenti.
Hic, intentis oculis, acerrime contemplatur maie-
statis Romanae, quae adhuc in ruinis spirat, monu-
menta, Capitolium, Tempia, Theatra, Amphithea-
tra, Circos, Statuas, Arcus Triumphales, Columnas,
Obeliscos, totque alia, quae mirari facilius possis,
quam enarrare. Hic magnifica Nouae Romae ope-
ra considerat attentius, in Templis, Statuis, Pictu-
ris, et compluribus artificum excellentium experi-
mentis, quorum et uarietate gaudet, et inuentione
recenti, et mira pulchritudine. Hic Bibliothecas,
Vaticanam maxime, Italicarum reginam, inui-
sit, Numismatum antiquorum, Gemmarum, alios-
que antiquitatis eruditae, thesauros cupidissime scru-
tatur, cumque Roma semper aliquid noui, uel eru-
tis praescae memoriae pignoribus, uel in foetu inge-
niorum uberrimo, proferat, inexhaustam noscendi
cupiditatem explere uix potest

Sed Romana dum suspicit, ab Romanis ipse
suspicitur, qui Hospitis, tam rari carique, prae-
stantiam extollunt, iudicantis perite de rebus ma-
ximis, de omni scientia liberali, omnique gene-
re artificiorum elegantiorum, quibus Italia, in Ar-
chitectura, Pictura, Statuaria, Caelatura, aliisque
excellit. Neque enim scientiae, quam iudicium, his
de rebus faciendum, requirat, studium nunc pri-
mum, ut multi peregrinatores, arripit, sed usum
eius exercitatioem domo iam affert, uaria discipli-
narum

narum tractatione pridem subactus. Quo fit, ut, et uetera promptius intelligat atque noua, et artificum ipsorum oculos ad se conuertat, hominibus autem, cultissima quaque ac seuerissima expolitis doctrina, tale Principis specimen dare uideatur, quale Plato optimae reipublicae tribuerit, ut Principes philosophentur, in uario sapientiae cultu. Mirantur haec Principis Regii decora, sub oculis omnium posita, Romani, mirantur alii, ad quos idem uenit, Italiae populi, quorum in scientia, elegantia, gazisque uetustis, nihil est tam reconditum, quin, nostri Principis industria, peruestigetur.

Ipsa quidem Vindobona, Principis egregii fama, ubique diffeminata, commouetur, sed, aduentantis eiusdem praesentisque decoribus, comperit, haud paullo se minus, quam audierit, uidere. Quanta re Principis nostri modestia non impeditur, quo minus Nouae huius Romae excellentiam, in omni genere praecipuam, ante oculos sibi constituat, eaque nauiter ponderata, animaduertat, se nunc demum in eo commorari loco, quo confluat, quicquid domestici sit externique splendoris, ubi prudentia Orbis regundi lacertos moueat, clauumque teneat, ubi sedes Imperii sit, consilii, dignitatis, auctoritatis. Hic ergo, in complexu Auiae Augustae, **VVILHELMINAE AMALIAE**, suae quidem in eam pietati indulget, ut profectionem differat, operae tamen suae pretium simul facit, tot Aulae Caesareae Proceribus, tot Principibus, tot summis splendidissimisque uiris, pro suo meliora cuncta noscendi studio, familiariter usus. Sed acquiescit demum in aspectu, ac ueneratione, Caesaris Augusti, **CAROLI SEXTI**, in hoc sibi uisus illius sapientiae, quam peregrinatione sua confectatus sit, Oraculum, Maiestate ipsa, inter mortales altissima, sacrum, reperisse. Qua quidem re Imperatori Sanctissimo,

fimo, Sagacissimoque indolis excitatae Existimatori, et tanto magis suas probat uirtutes, quanto diligentius ab eo cognoscitur, et, Maximi Caesaris ornatus iudicio, nullius iam, uel amplissimae, laudis eget, quae quidem in Principem, insigni gloria praeditum, cadere possit. Itaque, et Vindobonam sibi experitur plaudentem, et tantis omnium gentium celebratur laudibus, ut, quotquot harum Saxonibus fauent, eis Principem, tam singularis exempli, certatim gratulentur

Quo expectatior igitur est reuersio Principis nostri, eo maiore nos suauitate perfundit. Recuperamus enim illum, non modo saluum atque incolumem, sed nouis etiam maximisque gentium prudentissimarum, atque humanissimarum, decoribus exornatum. Ex ea re, quantum ornamenti accedit Saxoniae, tantum nouae amplificataeque spei eidem affertur. Proinde maximorum nihil est bonorum, quod a summis nostri Principis eminentissimisque uirtutibus Saxoniae non uideatur expectandum

Postulat igitur religio, ut Dei immortalis beneficium, conseruatione nostri Principis, eiusque noua, in cultu animi pristino, exornatione, Saxoniae datum, publice ueneremur, agendisque, quas debemus, gratiis, grati memorisque animi pietatem testificemur. Postulat spes Saxoniae, nouis Principis ornamentis aucta, ut pro SPE PATRIAE, omni ex parte nobis tuenda, Deo supplicemus, quo PRINCEPS hic noster fospes praestetur ac florentissimus, fospite REGE, fospite REGINA, fospite omni REGIA STIRPE. Postulat obsequii sanctitas, ut reditum Principis

Vd 18

Vo 3104 R X 236 4221

pis auspiciatissimum gratulatione publica, ac subiectissima, colamus, eaque gaudii nostri, cum omni Saxonia triumphantis, sensum declaremus

Quod quidem ad munus pietatis nostrae, Oratione Solemni explicandae, cunctis Senatus Academici sententiis, delectus est Collega noster, *Io Guilielmus de Berger*, Confiliarius Caesareus, ac Regius Aulicus, Academiae Orator. Hic uerba faciet in Arcis Aede, XVII Calendas Octobres, ab Hora Nona Matutina

Sed ea res, quae Principis apparatus honori, festa celebritate, in Aede Academica, Arci coniuncta, peragenda est. Hic uocum, neruorum, tiliarumque, concentu, et tubis tympanisque certantibus, animi hilaritas excitabitur, hic spes, ex bonis omnibus, auguriisque pulcherrimis, conceptae, confirmabuntur, hic uotis, religiose susceptis, cultus obsequii, in gratulationem effusi, finietur

Quibus quidem Solemnibus, pie instituendis, neminem, scimus, nostrum deesse uelle, neminem, totius huius ciuitatis, cuiuscunque dignitatis atque ordinis, ex iis, qui literis uel dedunt se, uel fauent. Superest, ut, diei praestituti, locique conducti, ut officii simul nostri sanctissimi, memores, laeti hilarisque conueniamus, et obsequii, communi parendi lege deuincti, religione ceremoniaque perfungamur. P. P. Idibus Septembribus,

A. R. G. CIO IO CC XL

VITEMBERGAE
LITERIS EPHRAIM GOTTLOB EICHSFELDI
ACADEMIAE TYPOGRAPHI

nc

2. 14. 6

Vd
3287

RECTOR
 ACADEMIAE VITEMBERGENSIS
 ERNESTVS
 CRISTIANVS
 HROEDERVS
 ET METAPHYSICAE PROF
 PVBL. ORDINARIVS
 BVVS ACADEMICIS
 S. P. D

